

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Hai, ngày 22/12/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 287: Người ở trong phước mà không biết hưởng phước

Chúng ta xét thấy chính mình có rất nhiều thời gian để làm việc thiện, để tu hành, tuy nhiên, chúng ta lại dùng thời gian đó để tán gẫu, tạo nên các việc thị phi nhân ngã. Thậm chí có người không biết sử dụng thời gian để làm gì nên giết thời gian bằng bài bạc thâu đêm hoặc chè chén. Tâm cảnh này, trước đây, tôi cũng đã có trải nghiệm, thời gian quá dư thừa mà không biết làm gì. Phật Bồ Tát Thánh Hiền nhân thì không có đủ thời gian để làm lợi ích cho chúng sanh.

Tuy nhiên, ở giai đoạn này, thời gian của tôi hầu như không đủ. Có nhiều việc tôi muốn làm chân thật lợi ích cho tha nhân, thế nhưng, tâm có thừa nhưng sức không đủ. Cho nên hãy tận dụng thời gian mình có, đừng để nó trôi qua một cách uổng phí. Ngay như việc trồng rau và làm đậu phụ, chúng ta cũng có thể tạo nên một mảng không khí tốt đẹp, thiện lành. Mẹ tôi ở nhà sáng nào cũng đứng phát đậu tắng cho bà con. Đây là một việc thiện lành, kết duyên với chúng sanh. Bồ thí nhiều, tặng cho nhiều thì lâu dần người ta sẽ sanh khởi tâm bố thí.

Thế gian nói rằng: “*Người sống nhờ phước*” nhưng chúng ta không biết cách tạo phước để có được một đời sống tốt đẹp. “*Phước trí tâm khai*”, khi phước đầy đủ rồi thì trí tuệ khai mở. Chúng ta mong cầu một đời sống an lành hạnh phúc, đầy đủ nhưng không tạo phước thì làm sao đạt được sự đầy đủ đó. Hòa Thượng Tịnh Không dạy rằng đi đâu cũng nên tặng một chút quà cho người nên nhiều năm nay, khi tôi đi đâu, tôi đều chuẩn bị chút quà để tặng.

Bài học hôm nay Hòa Thượng dạy rằng người có phước mà không biết hưởng phước chính là những người có dư thừa thời gian tu tạo phước lành và công đức nhưng không làm. Thậm chí có những người không phải lo cơm áo gạo tiền, vậy mà, họ cũng không biết tranh thủ thời gian tu tập. Trong thời buổi kinh tế lạm phát mà các quán nhậu, quán cà phê lúc nào cũng chật người. Đây là những người dư thừa thời gian nên phải giết thời gian. Trong khi đó, có biết bao người

đang bị bệnh khổ hoành hành, muốn một chút an ổn cũng không có. Nói như vậy để chúng ta biết dùng thời gian dư thừa làm các việc lợi ích cho tha nhân.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta học Phật, chúng ta đều muốn làm Phật, vậy thì làm thế nào để thành Phật?”**. Thích Ca Mâu Ni Phật, khi thành đạo, Ngài nghĩ ngay đến việc độ năm anh em ông Kiều Trần Như. Khi Ngài xuất hiện từ xa, năm anh em ông Kiều Trần Như nói với nhau là đừng nói chuyện với Ngài, nhưng khi Ngài đến gần thì cả năm người đều khởi tâm cung kính đứng dậy đánh lễ. Trước năm vị này, Phật đã thuyết bài pháp đầu tiên trong công cuộc hoằng pháp độ sanh của Ngài. Từ đó, suốt 49 năm, không một ngày ngơi nghỉ. Tất cả thời gian của Ngài đều là tận tâm tận lực giáo hóa chúng sanh.

Cũng vậy, trong 48 lời nguyện của đức Phật A Di Đà, mỗi nguyện đều là phổ độ chúng sanh, giúp ích chúng sanh. Vậy chúng ta muốn vãng sanh về Tây Phương Cực Lạc, chúng ta đã làm gì để lợi ích chúng sanh? Phật A Di Đà lúc ở nhân địa là Tỳ Kheo Pháp Tạng đã hướng đến Thầy của mình là Thế Gian Tự Tại Vương Như Lai và nói với Thầy của mình là muốn thiết lập một thế giới an lành, không có Địa Ngục, Ngã Quỷ, Súc Sanh để tiếp độ chúng sanh. Sau khi phát nguyện rồi, Ngài đã trải qua rất nhiều kiếp tu hành để thành tựu, để trang nghiêm Thế Giới Tây Phương Cực Lạc. Hòa Thượng nói: **“Vậy thì chúng ta hãy thử nghĩ xem, chúng ta muốn vãng sanh về thế giới Cực Lạc thì A Di Đà Phật chính là tấm gương, là mô phạm. Chúng ta hãy soi chiếu vào tấm gương của Ngài mà làm.”**

Tuy nhiên, trong số những người muốn vãng sanh, có người thừa khả năng giúp ích chúng sanh nhưng họ không mở tâm, tâm vẫn là tự tư ích kỷ, chỉ biết đến mình, không biết đến người khác. Thật ra, mở tâm không có nghĩa là chúng ta ôm đồm làm việc gì đó quá lớn lao, hãy bắt đầu từ những việc đơn giản, chân thật lợi ích tha nhân. Ví dụ như một ngày làm 1,2,3 mẻ đậu tặng cho bà con cả vùng. Bà con sẽ khởi tâm tri ân, lâu dần, họ cũng sẽ phát tâm. Đời này họ không phát tâm, thì mình cũng đã gieo duyên thiện lành với họ, đời sau gặp lại, họ chính là chúng sanh có duyên để chúng ta tiếp độ.

Hòa Thượng khẳng định nếu không có duyên với chúng sanh thì chúng ta phải kết duyên với chúng sanh. Ví dụ như, nơi người ta giảng Kinh nói pháp thì chúng ta có thể đến sớm, dọn dẹp, chỉnh trang môi trường hay là đứng ở cửa chào

mọi người và tặng cho mỗi người một chiếc kẹo hoặc một bịch khăn giấy nhỏ. Đó chính là những việc nhỏ kết duyên với chúng sanh!

Chúng ta hiện tại khắp nơi đều có thể kết duyên lành nhưng chúng ta lại không làm. Ở quê nhà tôi, bà con xóm trên xóm dưới đều trở nên thân thiện, hài hòa, sáng nào họ cũng đến nhận đậu phụ miễn phí. Họ ngày nào cũng nhận được lợi ích. Ngoài ra, thỉnh thoảng họ còn được nhận rau sạch. Lò đậu và vườn rau của chúng ta ở khắp mọi nơi chính là cơ hội để tạo phước lành, cơ hội kết duyên với chúng sanh. Mai sau khi chúng ta thành Phật, những người nhận rau đậu chính là cơ hội để chúng ta độ họ.

Cho nên nếu không kết duyên lành với chúng sanh vậy thì, chúng sanh không có duyên với mình, vậy mình làm cách nào để độ cho người ta? Phật cũng từng biểu pháp, chứng minh điều này với đệ tử. Một chúng sanh không có duyên với Phật thì họ sẽ tìm cách né tránh, không bao giờ muốn gặp mặt Phật, còn người chịu tiếp nhận, chịu gặp mặt thì họ đã có duyên. Cho dù họ chưa nghe lời chúng ta dạy nhưng họ nhìn thấy cách chúng ta làm, lâu dần, họ sanh tâm ngưỡng mộ, sanh tâm kính tin và rồi họ sẽ học tập theo.

Không nói đến những người ngày ngày tạo tội, làm việc phiền lòng chúng sanh, chúng ta ngày ngày có duyên may tạo phước, kết duyên lành với chúng sanh, vậy thì, tại sao chúng ta không nỗ lực làm? Tại vườn rau ở Sơn Tây và Hòa Phú, tôi vừa cải tạo lại lối đi và đường thoát nước. Làm xong đến đâu, xuống giống luôn đến đó và cây đã phát triển rất tốt. Ở Hòa Phú, riêng cây bồ công anh, tôi đưa vào chậu là hơn 600 cây. Mỗi cây bồ công anh, chúng ta lấy vài lá thì sẽ lên đến bao nhiêu cân để kết duyên với chúng sanh, tạo bao nhiêu điều thiện lành? Vậy mà chúng ta không làm, không chịu kết duyên!

Chúng ta muốn độ chúng sanh, ngày ngày đọc Kinh đều phát nguyện: *“Chúng sanh vô biên thế nguyện độ”*. Vậy chúng ta lấy gì để độ chúng sanh trong khi năng lực lại không có? Người không có năng lực nhưng dụng tâm chân thành thì vẫn có cơ hội tiếp cận chúng sanh. Cho nên, Hòa Thượng nói Ai Di Đà Phật là tấm gương nên chúng ta chiếu theo đó mà làm. Ngài nói: ***“A Di Đà Phật không ở bên cạnh chúng ta, vậy thì chúng ta làm thế nào để bắt chước? A Di Đà Phật đã nói trên Kinh, chúng ta nghe và thật làm theo là được rồi! Y theo cách nói trên kinh diễn mà làm!”***

Đời sống 70 năm tu hành của Hòa Thượng Tịnh Không là sự diễn giải cho chúng ta. Chúng ta nhìn vào đó mà làm theo. Hòa Thượng Hải Hiền cũng là một tấm gương với 112 năm lấy khổ làm thầy, 112 năm lấy giới làm thầy, 92 năm niệm Phật biểu pháp cho chúng sanh. Các Ngài đã diễn đạt lại lời Phật dạy một cách sống động bằng chính hành động của mình. Hòa Thượng Hải Hiền khai khẩn được rất nhiều mẫu ruộng vậy cả một đời 112 năm, Ngài đã trồng được bao nhiêu tấn ngũ cốc và làm lợi ích được biết bao nhiêu chúng sanh? Trong khi đó, chúng ta sống ở trên đời đã ăn hết bao nhiêu ngũ cốc và rau củ rồi, vậy thì, chúng ta có làm được gì để cống hiến cho cuộc đời không?

Tôi thấy rất đau lòng khi trẻ em ngày nay chưa cống hiến được cho xã hội mà đã lãng phí tài nguyên như xả nước và sử dụng điện vô tội vạ. Khi đến nhà hàng thì các em chỉ ăn vài miếng rồi bỏ toàn bộ thức ăn. Các em không biết quý tiếc của cải vật chất trong khi chính mình chưa làm được ra chút của cải gì cho thế gian này, chỉ là ngày ngày tạo tội. Người làm ông bà, cha mẹ cần chú tâm việc này, đừng để chúng lãng phí.

Hòa Thượng nói: ***“Một số đồng tu sau khi về hưu, rảnh thời gian không có việc gì làm và họ cảm thấy đời sống của họ nhạt nhẽo vô vị, thế nên họ già nua rất nhanh. Trong mắt của tôi, tôi nhìn thấy họ là những người có phước do nhiều đời nhiều kiếp tu mà có được. Họ có thời gian mà họ không biết dùng thời gian đó để tạo phước lành. Họ không biết dùng thời gian để đi làm Phật!”***. Không phải tự nhiên mà trở thành Phật, chúng ta phải biết dùng thời gian rảnh để làm các việc Phật làm, làm lâu dần nhất định sẽ thành Phật. Tuy nhiên, ngày nay, người ta không đi làm Phật tức là làm các việc Phật làm mà dùng thời gian để tạo nghiệp.

Hôm qua, tôi đi qua Phan Thiết, hai bên đường là núi, xen kẽ là những hồ lớn, người ta chen chúc ngồi che nắng ở đó để câu cá. Họ đam mê ngồi hàng giờ chờ đợi cá cắn câu. Tôi có một ông anh, từng rủ tôi đi câu, tôi cũng đi, tôi không câu được con cá nào, còn ông anh tôi ngồi ba tiếng đồng hồ, chỉ để câu vài con cá. Tôi thấy việc làm này thật vô vị thế nhưng ông anh tôi, mấy chục năm đều làm việc đó, đến nay anh thân tàn, không có gì để nương tựa, vợ con không có anh phải sống một mình.

Hòa Thượng khẳng định có những chúng sanh không biết dùng thời gian để làm các việc Phật làm. Nếu chúng ta muốn làm Bồ Tát thì chúng ta không làm các việc của phàm phu mà làm những việc Bồ Tát làm. Bồ Tát có sáu phép Ba La Mật: “*Bố thí, Trì giới, Nhẫn nhục, Tinh tấn, Thiền định, Trí tuệ.*” Vậy thì, ngày ngày chúng ta hãy bố thí, hãy sống đời sống chuẩn mực phạm hạnh, hãy chịu khó, không sợ khổ, sẵn sàng dấn thân vào nơi khó khăn để làm các việc thiện lành lợi ích chúng sanh. Ngày ngày chúng ta hãy tinh tấn, siêng năng, không lười biếng, không giải đãi và hãy sống an tịnh trong tiếng niệm Phật. Nếu ngày ngày làm những việc của Bồ Tát thì chúng ta sẽ trở thành Bồ Tát. Tuy rằng, chúng ta chưa đạt Bồ Tát quả nhưng đã tạo được nhân Bồ Tát.

Chúng ta muốn làm Phật thì làm các việc Phật làm. Chúng ta muốn làm một tấm gương đức hạnh thì hãy xem xem các vị Thánh Hiền làm gì, rồi làm theo như vậy. Có thể chưa thật sự đạt được, nhưng chúng ta đang bước trên con đường để trở thành vị Thánh Hiền. Cho nên câu nói của Hòa Thượng khiến tôi rất xúc động rằng họ chưa biết dùng thời gian để làm các việc Phật làm. Cũng vậy, nhiều người chưa biết dùng thời gian để làm các việc Bồ Tát làm, làm việc hiền nhân quân tử làm mà lại chịu làm các việc của tiểu nhân. Chỉ cần chúng ta luôn nghĩ đến các việc lợi ích chúng sanh thì từ khắc năng lực trong tự tánh sẽ phát khởi, lúc đó chúng ta sẽ có vừa đủ năng lực để biết cách làm.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta muốn làm đúng các việc Phật làm, làm đúng những việc Bồ Tát, Thánh Hiền Nhân làm thì ngày ngày chúng ta phải học tập, phải tiếp nhận.***” Hòa Thượng là tấm gương cho chúng ta về việc này. Ngài có 70 năm giảng Kinh nói pháp. Đâu phải giảng cho người ta nghe, mà quan trọng hơn là giảng cho chính mình nghe. Chúng ta không cần quan tâm đến việc mình nói người ta nghe hay không, quan trọng là mình nói cho mình nghe để mình làm theo.

Việc Phật làm là gì? Là các việc lợi ích chúng sanh. Vậy thì, bất kỳ việc gì lợi ích cho chúng sanh, không phải lợi ích cho riêng mình hay vun bồi cho bá đồ cá nhân, thì đó là việc Phật làm. Tôi phát triển vườn rau, lò đậu phụ, xây dựng các khu đào tạo ở khắp nơi nhưng chính quê hương tôi thì chưa có. Không phải chỗ của mình, quê của mình thì mình sắm những thứ tốt nhất về, tôi không dành một chút riêng biệt nào cho nơi mình ở.

Hòa Thượng nói: *“Chúng ta muốn làm Phật thì ngày ngày phải học tập từ Kinh điển. Phật, Bồ Tát, Tổ sư Đại đức đã dạy chúng ta hãy từ nơi đó mà làm theo. Ngày nay chúng ta không đủ thời gian để học tập, để tiếp cận Kinh pháp, trong khi đó, có những người thời gian của họ dư thừa, họ không biết làm gì, chỉ đi tạo nghiệp, không làm việc tốt mà chỉ làm những việc xấu và cũng có những người phải bận lo cơm áo nên cũng không có thời gian để học tập.*

“Nếu một người không bận lo cơm áo, vận duyên buông xả, chính là lúc họ có thời gian đi làm Phật, toàn tâm toàn lực học tập. Chúng ta thấy những bậc Tổ sư Đại đức chỉ cần dụng công 3-5 năm thì đã thành công. Tuy nhiên, có rất nhiều người không phải lo cơm áo, thế mà vẫn ở đó tán dóc, làm lãng phí thời gian. Thật sự là quá đáng tiếc! Đây chính là người sống ở trong phước mà không biết hưởng phước. Tôi sâu sắc có cảm nghĩ về việc này.

“Chúng ta gặp được Phật pháp, nhất là gặp được pháp môn Tịnh Độ, có thể giúp chúng ta đạt được đời sống chân thật vĩnh hằng. Loại cơ duyên này, mọi người thử nghĩ mà xem, là nhân duyên vô cùng khó có được. Người có trí tuệ chân thật sẽ trân trọng nắm bắt cơ duyên này, nhất tâm niệm Phật, cầu sanh Tịnh Độ. Người thông thường không nhận rõ được cơ duyên này, cho rằng cơ duyên này rất bình thường, chẳng có gì là hiếm lạ nên không biết trân trọng.”

Trong lời dạy của Hòa Thượng, Ngài lúc nào cũng hướng chúng ta đến thế giới Tây Phương Cực Lạc, mong muốn chúng ta ngay trong một đời nhất định vãng sanh. Vãng sanh không phải là chết, vãng sanh là tự tại mà ra đi. Giống như chúng ta có visa để đi rồi và muốn đi hay không đi là do mình. Thế giới Tây Phương Cực Lạc cũng vậy, khi chúng ta có đủ điều kiện vãng sanh, vậy thì, muốn đi thì có thể đi sớm một chút. Còn nếu chúng ta chưa muốn đi, còn nhiều duyên ở thế gian để cứu giúp chúng sanh thì chúng ta vẫn có thể ở thêm nhiều năm nữa. Vãng sanh là như vậy, chết không phải là vãng sanh.

Trên Kinh có câu người nghèo học đạo khó, giàu sang học đạo khó. Tôi từng nói với các chú rằng: *“Ở tuổi như chúng ta, ngày ngày người ta đang làm việc gì? Đang tranh giành, đấu tranh, làm những việc sai trái bất nghĩa. Trong khi đó, chúng ta ngày ngày tích cực làm mọi việc thiện lành, làm lợi ích cho người, không ai tư lợi, không ai xây dựng bá đồ riêng mà toàn là chân thật lợi ích cho*

chúng sanh.” Phật Bồ Tát Thánh Hiền Nhân thì không đủ thời gian, còn chúng sanh chúng ta có dư thừa thời gian nhưng lại dùng thời gian để đi tạo nghiệp. Rõ ràng là ngày ngày chúng ta có cơ duyên làm các việc thiện lành, vậy tại sao chúng ta không nỗ lực. Cho nên Hòa Thượng mới nói: “Người ở trong phước mà không biết hưởng phước”./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!